

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Зк.№	51-454-01-11
Дата	21, 11 2023 г.

ДО: ПРЕДСЕДАТЕЛЯТ НА 51 НАРОДНО
СЪБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ЗАКОНОДАТЕЛНО ПРЕДЛОЖЕНИЕ

ОТ: Народни представители от
парламентарна група ВЪЗРАЖДАНЕ

ПРЕДСТАВЛЯВАНА ОТ КОСТАДИН
КОСТАДИНОВ – председател на ПГ

УВАЖАЕМИ/А Г-Н/Г-ЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Въз основа на правомощията ни за законодателна инициатива, дадени ни по чл.87, ал.1 от Конституцията на Република България и чл.70 ал.1, т.1 от ПОДНС внасяме изготвен от нас законопроект за изменение и допълнение на **Изборния кодекс**, заедно с мотиви към него и с предварителна оценка на въздействието.

Молим същият да бъде предоставен за разглеждане и гласуване по реда, посочен в Глава осма от ПОДНС.

ВНОСИТЕЛИ:

Иван Тодоров Кочаджиков

Петър Николаев Петров

Сокро Томов Пачев

Борис Ангелов

Александър Гешогинов Кочев

Климент Шенов

Никола Ангелов Димитров

Коста Георгиев Стоянов

Ангел Николаев Славев

Емил Янков Янков

Проект!

ЗАКОНОПРОЕКТ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ИЗБОРНИЯ КОДЕКС

В сила от 05.03.2014 г.

Обн. ДВ. бр.19 от 5 Март 2014г., изм. ДВ. бр.35 от 22 Април 2014г., изм. ДВ. бр.53 от 27 Юни 2014г., изм. ДВ. бр.98 от 28 Ноември 2014г., изм. ДВ. бр.79 от 13 Октомври 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.39 от 26 Май 2016г., изм. и доп. ДВ. бр.57 от 22 Юли 2016г., изм. и доп. ДВ. бр.85 от 28 Октомври 2016г., доп. ДВ. бр.97 от 6 Декември 2016г., изм. ДВ. бр.20 от 7 Март 2017г., изм. ДВ. бр.85 от 24 Октомври 2017г., изм. ДВ. бр.94 от 13 Ноември 2018г., изм. и доп. ДВ. бр.102 от 11 Декември 2018г., изм. и доп. ДВ. бр.17 от 26 Февруари 2019г., изм. и доп. ДВ. бр.21 от 12 Март 2019г., изм. ДВ. бр.29 от 8 Април 2019г., изм. ДВ. бр.34 от 23 Април 2019г., изм. и доп. ДВ. бр.60 от 30 Юли 2019г., изм. ДВ. бр.61 от 2 Август 2019г., изм. и доп. ДВ. бр.88 от 13 Октомври 2020г., изм. ДВ. бр.107 от 18 Декември 2020г., изм. и доп. ДВ. бр.36 от 1 Май 2021г., изм. ДВ. бр.37 от 7 Май 2021г., изм. ДВ. бр.58 от 13 Юли 2021г., изм. ДВ. бр.15 от 22 Февруари 2022г., изм. и доп. ДВ. бр.104 от 30 Декември 2022г., изм. ДВ. бр.104 от 15 Декември 2023г., изм. ДВ. бр.85 от 8 Октомври 2024г.

§1. В чл.11, алинея, текстът в края на изречението се променя по следния начин:

- Текстът „освен в случаите по чл. 14, т. 2, 3 и 4“ се променя на „освен в случаите по чл.14, т.2,3,4 и 5“.

§2. В чл.14, т.2 се променя по следния начин:

- След думите „извън т.1“ се добавят думите „и само в държави-членки на Европейския съюз“, а думите в края на изречението, „при избори за членове на Европейския парламент от Република България такива секции се образуват само в държави - членки на Европейския съюз;“ се заличават.

§3. В чл.14, т.3 се променя по следния начин:

- в края на изречението думите „при избори за членове на Европейския парламент от Република България“ се заличават;

§4. В чл.14, т.4 се променя по следния начин:

- В началото на изречението се добавят думите „В държави-членки на Европейския съюз“, а думите „при избори за членове на Европейския парламент от Република България такива секции се образуват само в държави - членки на Европейския съюз;“ се заличават;

- Създава се нова т.5 със следния текст:

„В държави извън Европейския съюз се образуват до 20 броя секции извън дипломатическите и консулските представителства на Република България в съответната държава, при спазване на изискванията по предходните точки.“

§5. В чл.16, алинея първа, накрая се добавят следните изречения в хронологичен ред едно след друго:

„От един IP адрес може да бъде подадено само едно електронно заявление през интернет страницата на Централната избирателна комисия. От територията на Република България не могат да бъдат подавани електронни заявления през интернет страницата на Централната избирателна комисия.“

§6. В чл.18, алинея първа в края се добавя ново изречение със следния текст:

„Дейностите по въвеждане на данните от изборните книжа, тяхното прехвърляне и изчисляването на резултатите от гласуването се извършват само от държавни институции или ведомства.“

- В алинея 1 думите „**включително с бюлетини**“ се заличават.

- Създава се нова алинея 6 със следния текст:

„(6) Централната изборителна комисия организира и осигурява помещения за работа на Районните изборителни комисии в изборния ден, които отговарят на следните минимални изисквания:

1. Основна зала с капацитет за представителите на РИК, СИК, сътрудниците на РИК и служителите на ИО;

2. Зона за изчакване, видима за контролните органи и наблюдателите;

3. Отделно помещение за преброяване на бюлетини;

4. Зона за почивка за членовете на РИК и служителите на ИО;

5. Санитарни възли с достатъчен капацитет.“

§7. В чл.22, ал.2, думите „**паравани за гласуване**“ се премахват.

§8. В чл. 37, ал.2, след израза „**може да гласуват с подвижна изборителна кутия, ако**“ се добавя следният израз:

„увреждането е възникнало или констатирано след срока по ал.1 и“

§9. В чл.37, ал.3а, т.1 се отменя, а т.2 става т.1 и добива следната редакция:

„като изиска документ от ТЕЛК (НЕЛК), който да удостоверява вида на трайното увреждане и невъзможността на лицето да упражни изборително право в изборно помещение.“

§10. Текстът чл.46 ал.3 се изменя по следния начин:

„Комисията се състои от 25 членове, включително председател, заместник-председатели и секретар, които се предлагат от парламентарно представените партии и коалиции след последните проведени избори за народни представители, като съставът на комисията отразява пропорционално разпределението на политическите партии в Народното събрание и може да бъде съответно променян по време на мандата на комисията.“

§11. Създава се нов чл.46а със следния текст:

„Член 46а. (нов) Критерии за избор на членове на ЦИК

(1) Кандидатите за членове на ЦИК трябва да отговарят на следните изисквания:

1.Професионален опит: минимум 10 години в областта на правото, публичната администрация или изборния процес.

2. Управленски умения: доказан опит в управлението и вземането на решения.

3. Политическа необвързаност: липса на заемани партийни функции или активна политическа дейност през последните три години преди номинацията.

(3) Номинациите за членове на ЦИК се публикуват на официалния уебсайт на Народното събрание, като се предоставя възможност на обществеността и гражданските организации да изразят становища в срок от 14 дни.“

§12. В член 48 се правят следните изменения:

- Алинея 1 се изменя така:

"Мандатът на членовете на ЦИК е четири години и се актуализира при промяна в политическото разпределение в Народното събрание."

- Създава се нова алинея 3 със следния текст:

"Председателят на ЦИК се избира за срок от четири години, съобразен с политическия цикъл на правителството."

§13. Създава се нов член 48а със следния текст:

„Член 48а. (нов) Политическа неутралност и отчетност на членовете на ЦИК

(1) Членовете на ЦИК подават декларации за политическа необвързаност при встъпване в длъжност, които се публикуват на официалния уебсайт на Народното събрание.

(2) По време на мандата си членовете на ЦИК нямат право да заемат партийни функции или да участват в политически кампании.

(3) В срок от две години след изтичане на мандата си членовете на ЦИК нямат право да заемат партийни функции.

§14. В чл.51, ал.2 се създава нова т.1 със следното съдържание:

„1. замяната му с друг член, извършена със заявление от председателя на партията, която го е предложила“, а следващите точки се преномерират съответно.

§15. Текстът на член 53, ал.4 и ал.5 се изменя по следния начин:

„(4) Централната изборителна комисия заседава, когато присъстват повече от половината от нейните членове и се произнася с решения, които се приемат с мнозинство повече от половината от присъстващите членове и се подписват от председателя и секретаря. Когато за приемане на решение липсва необходимото мнозинство или липсва произнасяне с решение по отправено искане за произнасяне с такова, се смята, че е налице решение за отхвърляне, което подлежи на обжалване по реда на кодекса в тридневен срок от публикуването на протокола от съответното заседание чрез Централната изборителна комисия пред Върховния административния съд по реда на чл.58, алинея 1, 2 и 3.

(5) При отмяна на решение за отхвърляне Централната изборителна комисия постановява ново решение на следващото свое заседание, което приема с мнозинство повече от половината от присъстващите членове.“

§16. В чл.57, ал.1, се правят следните изменения и допълнения:

- В т. 3 след „кодекса“ се добавя запетая и се допълва със следния текст „в това число и единни задължителни указания за работата, видеонаблюдението и организацията на помещенията на районните и общински изборителни комисии осигуряващи достъп на лицата по чл. 288а и 44ба при приемане и проверка на протоколите на секционните изборителни комисии и останалите книжа и материали;“

- Т.34. се изменя по следния начин:

„34. определя условията и реда за видеозаснемането на запис по време на изборния ден, което не се излъчва публично и за публичния видеозапис след обявяване края на изборния ден в секционните изборителни комисии по време на броенето и съставянето на изборния протокол, при спазване изискванията за защита на личните данни, с изключение на гласуване с подвижна изборителна кутия, в изборителни секции в лечебни заведения, домове за стари хора и други специализирани институции за предоставяне на социални услуги, в изборителни секции на плавателни съдове под българско знаме, както и в изборителни секции извън страната; определя условията и реда за видеонаблюдението в реално време и видеозаснемане при приемането и проверката на всеки един от протоколите в момента на предаването им от лицата по чл. 285, ал. 1 и лицата по чл. 444, ал. 1 съответно в районната или общинската изборителна комисия при спазване на изискванията за защита на личните данни, като техническото осигуряване на видеонаблюдението на живо и видеозаснемането на запис се извършва от Министерския съвет;“

- В алинея 3 се добавя ново изречение със следния текст:

„Централната изборителна комисия назначава, разпределя и определя възнагражденията на специалистите, експертите и техническите сътрудници за подпомагане на Районните изборителни комисии. Назначението и разпределението следва да са пропорционални на представителството на партиите и коалициите в Народното събрание.“

§17. Създава се нов член 57а със следния текст:

„Чл. 57а. (1) Централната изборителна комисия осигурява постоянна система за връзка в реално време между ЦИК и РИК с цел:

1. Мониторинг на предаването на протоколи;
2. Сигнализиране за възникнали проблеми;
3. Предоставяне на данни от преброяването. (2) Централната изборителна комисия осигурява техническа поддръжка за системата.“

§18. Текстът на член 63 се изменя по следния начин:

„Чл. 63. (1) Районните изборителни комисии изпълняват задълженията си с помощта на специалистите, експертите и техническите сътрудници, назначени от Централната изборителна комисия.

(2) РИК следят за спазването на указанията на ЦИК, свързани с организацията на работата с назначените лица.“

§19. В член 67 се добавя нова алинея 3 със следния текст:

„(3) Пълномощият на член на комисията се прекратяват предсрочно при замяната му с друг член, извършена със заявление от председателя на партията, която го е предложила“
В чл. 71, ал. 2 след текста „секционните изборителни комисии“ се поставя запетая и се добавя текста „видеонаблюдението в реално време и видеозаснемане при приемането и проверката на всеки един от протоколите в момента на предаването им от лицата по чл. 285, ал. 1“

§20. В чл.82 се добавя нова алинея 3 със следния текст:

„(3) Пълномощият на член на комисията се прекратяват предсрочно при замяната му с друг член, извършена със заявление от председателя на партията, която го е предложила“

§. 21. В чл. 86 се правят следните изменения и допълнения:

- Създава се нова ал. 1 със следното съдържание:

„(1) Заседанията на общинска изборителна комисия се излъчват в реално време в интернет чрез интернет страницата на комисията, на която предварително се обявява проект за дневен ред.“

- Досегашния текст става ал. 2 като след текста „секционните изборителни комисии“ се поставя запетая и се добавя текста „видеонаблюдението в реално време и видеозаснемане при приемането и проверката на всеки един от протоколите в момента на предаването им от лицата по чл. 444, ал. 1.“

- Създава се нова ал. 3 със следния текст:

„(3) Общинската изборителна комисия публикува на интернет страницата си видеозапис (архив) от заседанията на комисията незабавно след приключване на съответното заседание.“

§. 22. В член 92 се добавя нова алинея 10 със следния текст:

„(10) Пълномощият на член на комисията се прекратяват предсрочно при замяната му с друг член, извършена със заявление от председателя на партията, която го е предложила“

§ 23. В чл. 95 съюзът „и“ се заменя с „ , „ и след текста „български език“ се допълва с текста „и имат завършено средно образование“

§ 24. В чл. 97, ал. 2 в края се поставя запетая и се допълва с текста:

„като за всяка от длъжностите влизащи в ръководството на комисията и които осъществяват дейностите по предаване на секционните протоколи в районната изборителна комисия, респективно в общинската изборителка комисия, е с петдесет процента по – висок от този на членовете. Същото по-високо възнаграждение получават и членовете, които осъществяват дейностите по предаването на секционните протоколи по предходното изречение.“

§ 25. В чл. 117, алинея 6 се допълва по следния начин:

- Изречение първо се допълва с текста *„и до трима застъпници в районната или общинска изборителна комисия.“*

- В изречение второ след *„една изборителна секция“* се добавя текста *„и до трима застъпници в общинската изборителна комисия“*

§ 26. В чл. 120, алинея 1, точка 7 след текста *„присъства“* се добавя текста *„както и във всички обособени зони по чл. 287а и 445а“*

§ 27. В чл. 124, алинея 1 се добавя изречение второ, със следния текст:
„В районната, съответно общинска изборителна комисия при приемането на изборните книжа и при отчитането и въвеждането на изборните резултати, при работата в същите помещения могат да присъстват и до трима представител на партия, коалиция и инициативен комитет, регистрирали кандидати.“

§ 28. В чл. 126, алинея 1, точка 4 след текста *„присъства“* се добавя текста *„както и във всички обособени зони по чл. 287а и 445а“*

§29. Текстът на чл.215, ал.1, т.14 се изменя по следния начин:
„техника и консумативи и други помощни и технически материали, включително и средства за извършване на видеозаснемане на запис в помещението в изборния ден, което не се излъчва публично, включително и публичния видеозапис по време на броенето и съставянето на изборния протокол.“

§30. В Чл. 134 се добавя нова алинея със следния текст:
„..... ЦИК отказва регистрация на партия, която не се регистрира за първи път за участие в избори и която на последните проведени парламентарни избори е получило по - малко гласове от необходимите за регистрация 2 500 подписа.“

§31. Наименованието на чл.206 *„Видове бюлетини“* се заличава.

Чл.206 се изменя по следния начин:

„В изборителната секция изборителят може да гласува само с бюлетина за машинно гласуване.“

- Алинеи 1, 2, 3 и 4 се отменят.

§31. Раздел II *“Гласуване с хартиени бюлетини“* се заличава и следващите раздели се преномерират.

Членове 208, 209, 210 и 211 се отменят, а следващите се преномерират.

§33. В чл.212 текстът на алинея 3 се изменя по следния начин:
„(6) Бюлетината е проектирана в бял цвят, изработена от плътна непрозрачна хартия, която не позволява да се разкрива тайната на гласуването, с поредни номера и е защитена с полиграфическа защита. Бюлетината предоставя възможност изборителят да не гласува за нито една партия, коалиция или инициативен комитет. Централната изборителна комисия утвърждава образеца на бюлетината.“

- В алинея 4 думите *„кутия“* и *„машинно“* се заличават, като се добавя ново изречение със следния текст:

„(4) Кутиите са прозрачни и се запечатват с хартиени ленти, подпечатани с печата на секционната изборителна комисия и подписани от присъстващите членове на комисията.“

- Текстът на алинея 5 се изменя по следния начин:

„(5) „Когато изборителната кутия се напълни с бюлетини, върху нейния отвор се залепва хартиена лента с подписите на членовете на комисията, така че да не може да бъде използвана повече, и се подпечатва с печата на секционната изборителна комисия.“

Пълната кутия остава на масата за гласуване. Председателят проверява изправността на втората кутия и дали тя е празна. Кутията се затваря и запечатва с хартиени ленти, подписани от присъстващите членове на комисията. Хартиените ленти се подпечатват с печата на секционната избирателна комисия и гласуването продължава. Това обстоятелство се вписва в протокола на секционната избирателна комисия. Двете кутии се отварят едновременно след приключване на гласуването и намерените в тях бюлетини се броят заедно.“

§34. В чл.213а след думите „по чл.3,“ текстът се променя така:

„Централната избирателна кутия заменя машината за гласуване с друга и провежда съответствие за нея“.

§35. В чл.215, ал.1, т.2 се заличава, а следващите точки се преномерират.

- Точка 14 става нова т.13 и в нея думите „по време на броенето“ се заличават.
- В алинея 3 и в алинея 4 цифрите се преномерират.

§36. В чл.218 наименованието „Изборно помещение и параван за гласуване“ се променя така: „Изборно помещение“ .

- В алинея 2 изречение първо, думите „паравани за гласуване и“ се заличават.
- В изречение второ „Параваните и“ се заличават.
- В алинея 4 в първото изречение, думите „и в параваните за гласуване се поставя табло, на което с един и същи размер, вид и формат шрифт са изписани имената и номерата на кандидатите по кандидатски листи на партии и коалиции.“ се заличават.

§37. В чл.230, алинея 5, след думите „действията по ал.1,3 и 4“ се добавя следния текст: „както и след проверка, че видеозаснемането на запис на помещението е изправно и работещо“ и цялата алинея придобива следния вид:

§38. В чл.219 думите „паравани за гласуване и“ се заличават.

§39. В чл.226 думите „паравани за гласуване“ се заличават.

§40. В чл.230, алинея 1 се заличава, а следващите алинеи се преномерират съответно.

§41. В чл.236, алинея 1, текстът на последното изречение се променя така:

„За избирател, който се придвижва с придружител, но може сам да извърши необходимите действия при гласуването, придружителят се допуска само до машината за гласуване, след което се отстранява до вратата на секцията, докато избирателят гласува сам.“

§42. В чл.237, алинея 2, в първото изречение, след думите „избирателна кутия“ се поставя точка, като останалата част се заличава. Изречение второ също се заличава.

§43. В чл.238, алинеи 3, 4 и 5 се отменят.

§44. В чл. 246, алинея 2 се отменя.

§45. Член 261 се заличава.

§46. Наименованието на чл.262 се заличава. Текстът на чл.262 се изменя по следния начин:

„Чл.262. Участниците в изборите се подреждат на информационните материали за гласуване и визуално се позиционират в електронното табло на машината за гласуване по азбучен ред. Партиите и коалициите, както и инициативните комитети, които не са регистрирали кандидатски листи, не участват в подредбата.“

§47. Чл.265, 266 и 267, заедно с техните заглавия, се заличават.

§48. В чл.268, в алинея 4 се добавя ново изречение със следния текст:
„Вписването в бюлетината на специални символи, като букви, цифри или други знаци, прави гласа недействителен.“

§49. В чл.269 последното изречение се променя по следния начин:
„Районната избирателна комисия незабавно осигурява заместваща машина за гласуване.“

§50. В чл.270, алинея 2 се отменя.

§51. *„(2) След приключване на изборния ден в СИК задължително да присъства служител на МВР, който да наблюдава за реда на изборния процес до изготвяне на протокола на СИК.“*

§52. В чл.273, ал.1 думите *„с хартиените бюлетини и от машинното гласуване“* се заличават.

§53. В чл.275, алинея 1, точки 7, 8 и 13 се заличават, а останалите точки се преномерират съответно.

§54. В чл.278, алинея 2, точка 3, думите *„два броя печати“* се заменят с *„печат“* а точки 4, 5, 6, 7, 8 и 9 се заличават.

- В алинея 3, точка 3 думите *„два броя печати“* се заменят с *„печат“*, а точки 4, 5, 6 и 7 се заличават.

- В алинея 4 второто изречение се заличава.

- Алинея 5 се заличава а следващата алинея се преномерираща.

- В текста на досегашната алинея 6, думите *„хартиени бюлетини и“* се заличават.

§55. В чл.279, алинея 1, думата *„бюлетини“* се заличава, а думите *„се подреждат на купчинки, както следва“* се заменят с *„се подреждат на една обща купчина“*. Точки 1, 2, 3, 4 и 5 се заличават.

- В текста на алинея 2, думите *„Бюлетините и“* се заличават.

- В текста на алинея 3 думите *„5 и“* се заличава.

§56. В чл.280, ал.1 думите *„с хартиена бюлетина и“* се заличават.

- В алинея 2 думите *„по т.1 -4“* се заличават.

- Текстът на алинея 4 се променя по следния начин:
„(4) Броят на предпочитанията (преференциите) за кандидат на партия или коалиция е равен на общия брой на предпочитанията в бюлетината от машинното гласуване с номера, с който е регистриран кандидатът в кандидатската листа, включително по чл. 278, ал. 5.“

§57. В чл. 285 се правят следните изменения и допълнения:

- В алинея 1 текстът *„Председателят или заместник-председателят, секретарят и член“* се заменя с текста *„Председателят, заместник-председателят и секретарят“*.

- Създава се нова алинея 2 със следния текст:

„(2) При обективна невъзможност да бъдат осъществени задълженията по ал. 1 от някое от посочените в нея лица, районната избирателна комисия преназначава незабавно на негово място някой от членовете на комисията, предложени от различни партии и коалиции.“

- Досегашната алинея 2 става алинея 3.

§58. В чл. 287 се правят следните изменения и допълнения:

- Създава се нова алинея 2 със следното съдържание:

„(2) При приемане и обработка на протоколите на секционните избирателни комисии от районната избирателна комисия се осъществява видеоизлъчване в реално време и видеозаснемане по начин, който осигурява непосредствена видимост към всички действия на членовете на районната избирателна комисия и лицата по чл. 285, ал. 1“

- Досегашната алинея 2 става алинея 3.

- Досегашната алинея 3 става алинея 4 и се добавя изречение второ със следното съдържание:

„Ново преброяване на гласовете се извършва в присъствието на минимум двама представители от различни квоти на партия или коалиция на районната избирателна комисия, които се подписват в протокола.“

- Досегашната алинея 4 става алинея 5.

- Досегашната алинея 5 става алинея 6 и в края се допълва със следния текст *„и от члена на районната избирателна комисия установил фактическата грешка.“*

- Досегашните алинеи 6, 7 и 8 стават съответно алинея 7, 8 и 9.

- В текста на досегашната алинея 7 думите *„кочанът с отрязациите от номерата“* се заличават.

- В текста на досегашната алинея 8, в изречение първо, думата *„Бюлетините“* се заличава.

§59. Създава се нов чл. 287а със следното съдържание:

„Чл. 287а (1) Районната избирателна комисия приема правила за организация на помещенията за приемане, обработка и проверка на протоколите на секционните избирателни комисии и останалите книжа и материали съгласно указанията по чл. 57, ал. 1, т. 3 като предварително обособява необходими зони за:

1. Приемане и проверка на протоколите на секционните избирателни комисии и останалите книжа и материали

2. Въвеждане на данните от протокола в изчислителния пункт на районната избирателна комисия.

3. Ново преброяване на гласовете в случаите на чл. 287, ал. 3

(1) Не се допуска изнасяне на протоколи извън обособените зони, които не са приети от районната избирателна комисия и нямат издадена и подписана разписка съдържаща числовите данни от протокола.

(2) Районната избирателна комисия създава организация и условия за видеонаблюдението в реално време и видеозаснемане във всички предварително обособени зони от ал. 1

(3) Лицата по чл. 288а имат пълен достъп до обособените зони по ал. 1

(4) Районната избирателна комисия обявява предварително на интернет страницата си правилата по ал. 1.“

§60. В чл. 288а се правят следните допълнения:

- След текста *„секционните избирателни комисии“* се добавя текста *„във всички обособени зони по чл. 287а“*

- Добавя се изречение второ със следния текст:

„При установяване на нарушения на изборния процес присъстващите лица незабавно уведомяват председателя на районната избирателна комисия.“

§61. Член 298 се отменя.

§62. Текстът на чл. 325 се изменя по следния начин:

„За съдържанието на бюлетината за машинно гласуване се прилагат правилата на член 212“.

§63. Наименованието на член 326 се заличава.

- Текстът на член 326 се променя по следния начин:

„Партиите, коалициите и инициативните комитети, които са регистрирали кандидатски листи, се подкрепят на информационните табла и на екрана на машината за гласуване по азбучен ред.“

§64. Чл.328 се отменя.

§65. Текстът на чл.332 се изменя по следния начин:
„При установяване на резултатите от гласуването се прилагат правилата на член 278.“

§66. Текстът на чл.333 се изменя по следния начин:
„За действията след отваряне на избирателната кутия се прилагат правилата на член 279“.

§67. В чл.334, алинея 1 думите „хартиена бюлетина и“ се заличават.
- В алинея 2 думите „ал.1, т.1 – 5“ се заличават.
- В алинея 3 думите „ал.1, т.6 и 7“ се заличават.

§68. В чл.335, алинея 1, думите „и специалната кутия за“ се заличават. В точка 1 думите „избирателните кутии“ се заменят с „избирателната кутия“.
- Точка 2 се отменя, а следващите точки се преномерират.
- Алинея 4 става алинея 2.

§69. Член 371, заедно с неговото наименование се отменя.

§70. Текстът на член 372 се променя по следния начин:
„Чл.372. Партиите, коалициите и инициативните комитети, които са регистрирали кандидатски листи, се подкрепят на информационните табла и на екрана на машината за гласуване по азбучен ред.“

§71. Текстът на чл.420 се променя по следния начин:
„Гласуването за общински съветници, кмет на община, кмет на район и кмет на кметство се извършва с бюлетини за машинно гласуване по образец, утвърден от Централната избирателна комисия.“

§72. Член 421 и член 422 се отменят, заедно с техните заглавия.

§73. Текстът на член 423 се променя по следния начин:
„Чл.423. Партиите, коалициите и инициативните комитети, които са регистрирали кандидатски листи, се подкрепят на информационните табла и на екрана на машината за гласуване по азбучен ред.“

§74. Член 427 се отменя, заедно със заглавието му.

§75. В член 429, алинея 2 се отменя.

§76. В член 434, алинея 1, точки 7, 8 и 13 се отменят, а останалите се преномерират.

§77. Текстът на член 437 се променя по следния начин:
“При установяване на резултатите от гласуването се прилагат правилата на член 278.“

§78. В заглавието на чл.438, думите „бюлетините и“ се заличават.

§79. Текстът на чл.438 се променя по следния начин:
„Чл.438. За действията след отваряне на избирателната кутия се прилагат правилата на член 279“.

§80. В член 439, алинея 1, думите „хартиена бюлетина и“ се заличават.

- Алинеи 2, 3, 4, 5, и 6 се отменят.

§81. В чл.440, алинея 1, думите „и специалната кутия“ се заличават, а точка 2 се отменя. В т.3а думите „ал.1, т.7“ се отменят.

§82. В чл. 444 се правят следните изменения и допълнения:

- В ал. 1 текстът „Председателят или заместник-председателят, секретарят и член“ се заменя с текста „**Председателят, заместник-председателят и секретарят**“
- Създава се нова ал. 2 със следното съдържание:
„(2) **При обективна невъзможност да бъдат осъществени задълженията по ал. 1 от някое от посочените в нея лица, общинската избирателна комисия преназначават незабавно на негово място някой от членовете на комисията, предложени от различни партии и коалиции.**“
- Досегашната алинея 2 става алинея 3.

§83. В чл. 445 се създава нова алинея 2 със следния текст:

„(2) **При приемане и обработка на протоколите на секционните избирателни комисии от общинската избирателна комисия се осъществява видеоизлъчване в реално време и видеозаснемане по начин, който осигурява непосредствена видимост към всички действия на членовете на общинската избирателна комисия и лицата по чл. 444, ал. 1.**“

- Досегашната алинея 2 става алинея 3.
- Досегашната алинея 3 става алинея 4 и се добавя изречение второ със следния текст:
„**Ново преброяване на гласовете се извършва в присъствието на минимум двама представители от различни квоти на партия или коалиция на общинската избирателна комисия, които се подписват в протокола.**“
- Досегашната алинея 4 става алинея 5.
- Досегашната алинея 5 става алинея 6 и в края се допълва със следния текст:
„**и от члена на общинската избирателна комисия установил фактическата грешка.**“
- Досегашните алинеи 6, 7 8 стават съответно алинея 7, 8 и 9.
- В досегашната алинея 7 думите „**кочанът с отрязъците с номерата**“ се заличават.

§84. Създава се нов член 445а със следното съдържание:

„**Чл. 445а (1) Общинската избирателна комисия приема правила за организация на помещенията за приемане, обработка и проверка на протоколите на секционните избирателни комисии и останалите книжа и материали съгласно указанията по чл. 57, ал. 1, т. 3 като предварително обособява необходими зони за:**

- 4. Приемане и проверка на протоколите на секционните избирателни комисии и останалите книжа и материали**
- 5. Въвеждане на данните от протокола в изчислителния пункт на общинската избирателна комисия.**
- 6. Ново преброяване на гласовете в случаите на чл. 445, ал. 3**
- (5) Не се допуска изнасяне на протоколи извън обособените зони, които не са приети от общинската избирателна комисия и нямат издадена и подписана разписка съдържаща числовите данни от протокола.**
- (6) Общинската избирателна комисия създава организация и условия за видеонаблюдението в реално време и видеозаснемане във всички предварително обособени зони от ал. 1**
- (7) Лицата по чл. 446а имат пълен достъп до обособените зони по ал. 1**
- (8) Общинската избирателна комисия обявява предварително на интернет страницата си правилата по ал. 1.**“

§85. В чл. 446а се правят следните допълнения:

- След текста „**секционните избирателни комисии**“ се добавя текста „**във всички обособени зони по чл. 445а**“
- Добавя се изречение второ със следния текст:

„При установяване на нарушения на изборния процес присъстващите лица незабавно уведомяват председателя на общинска избирателна комисия.“

§86. В член 449, алинея 4, последното изречение се изменя по следния начин:
„Наименованията се отпечатват в протоколите по азбучен ред“.

§87. В член 450, алинея 1, т.11 и т.12 се отменят.

§88. В член 496 се създава нова алинея със следния текст:
„За неизпълнение на задълженията по чл. 18, ал. 6 или чл. 57, ал. 1, т. 8 отговорните лица в ЦИК подлежат на глоба от 1000 до 5000 лв.“

§89. Създава се нов член 499 със следния текст:
„Чл. 499. (1) За неспазване на разпоредбите по чл. 57а отговорните лица подлежат на глоба от 500 до 1500 лв. (2) При повторно нарушение глобата се увеличава на 1500 до 3000 лв.“

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ:

- §1. Законът влиза в сила три месеца след обнародването му в "Държавен вестник".
- §2. В срок от 30 дни след влизането в сила на закона Народното събрание предприема действия за привеждане на състава на ЦИК в съответствие с новите изисквания.

ВНОСИТЕЛИ:

Костадим Тодоров Костадинов

Петър Николаев Петров

Солто Томов Пинел

Борис Анастасов

Александър Роскошнов Костов

Климент Улов

Илиана Ангел Димитрова

Коста Георгиев Стоянов

Ангел Клеменов Сребров

Емил Янков Янков

МОТИВИ

КЪМ ЗАКОНОПРОЕКТА ЗА ДОПЪЛНЕНИЕ И ИЗМЕНЕНИЕ НА ИЗБОРНИЯ КОДЕКС

Избирателната активност е ключов аспект на демократичните процеси, тъй като тя отразява участието и ангажимента на гражданите в политическия живот. Високата избирателна активност е признак за здравословна демокрация, при която гражданите активно участват в управлението на страната и упражняват своето право на глас. За съжаление, в последните години наблюдаваме значителен спад в избирателната активност, което е тревожен сигнал за нивото на доверие в политическите институции и в самата демократична система. Част от мерките за повишаване на избирателната активност и за възстановяване на доверието в демократичните процеси е отстраняване на законодателните пропуски в изборния процес. Именно настоящият законопроект създава възможност за решаване на редица проблеми в изборното законодателство чрез гарантиране на честни и прозрачни избори. Предложените промени ревизират текстове на Изборния кодекс с основна цел да се повиши прозрачността, ефективността и контрола в изборния процес, повишавайки доверието на гражданите в изборната система.

Данните на Централната избирателна комисия за парламентарните избори в последните години показват, че все по-малко граждани участват в изборния процес. Спадът в избирателната активност е сериозен проблем, тъй като той е признак за нарастващо недоверие във властта, институциите и държавата като цяло. Когато гражданите губят вяра в способността на своите представители да вземат правилни решения и да защитават техните интереси, те стават апатични и отказват да участват в изборите. Един стабилен и справедлив изборен процес е основен стълб на демокрацията. Той не само легитимира управлението, но и осигурява възможността на гражданите да изразят своето мнение и да участват в политическите промени. Изборите са моментът, когато гражданите могат да държат своите лидери отговорни и да повлияят на посоката, в която се развива държавата.

Наред с ниската избирателна активност се наблюдават и измами в колосални размери чрез гласуването с хартиени бюлетини. След въвеждането му през 2022г. то доведе само до увеличение на купения, зависимия и контролирания вот, както и до безбройните изборни нарушения, изразяващи се в дописване на бюлетини, подмяна на бюлетини и т.н. Всичко това в съвкупност налага гласуването с хартиени бюлетини да отпадне.

Считаме, че освен него, е ненужно да бъдат поставяни номера на бюлетините. Гласоподавателите са достатъчно грамотни и могат да прочетат наименованието на участника в съответния тип избор, който желаят да подкрепят.

Считаме, че като приоритет би следвало да се заложи уеднаквяването на правилата и задълженията на всички районни, съответно общински избирателни комисии, което ще доведе до по – голяма консистентност, предвидимост и справедливост в изборния процес. Създавайки общоприети и стандартни практики, които да гарантират еднаквост в действията на районните и общински избирателни комисии ще намали риска от различни тълкувания и изпълнения на избирателните правила в различни части на страната. Стъпка в тази посока е включване в правомощията на Централната избирателна комисия да създава единни задължителни указания за действията на районните и общинските избирателни комисии по време на преброяване на гласовете в изборната нощ, което ще гарантира, че всички избиратели имат еднакви условия за участие в изборите и че техните гласове ще бъдат преброени по един и същи начин, независимо от региона, в който живеят.

1. Основания и контекст на законодателната инициатива

Измененията в Изборния кодекс са продиктувани от необходимостта за подобряване на прозрачността, ефективността и независимостта на Централната избирателна комисия (ЦИК). Сегашната уредба позволява ограничена отчетност и зависимост на членовете от политически интереси, което намалява доверието на гражданите в изборния процес. Липсата на изисквания за управленски и професионални умения, както и дългият фиксиран мандат, затрудняват гъвкавото адаптиране на състава на ЦИК спрямо политическите промени.

Предложените промени са в съответствие с основните принципи на Конституцията на Република България, които гарантират демократичното управление и народния суверенитет. Измененията отразяват международните стандарти за независимост и професионализъм на изборните органи, като тези на Венецианската комисия и препоръките на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа (ОССЕ).

- Ясни критерии за избор на членове на ЦИК:
- Минимум 10 години опит в право, публична администрация или изборния процес.
- Доказани управленски умения.
- Политическа необвързаност през последните три години.
- Прозрачност при номинациите:
- Публикация на номинациите на уебсайта на Народното събрание с възможност за обществено обсъждане.
- Съкращаване на мандатите:
- Четиригодишен мандат на членовете и председателя на ЦИК, синхронизиран с политическия цикъл.
- Политическа неутралност и отчетност:
- Подаване на декларации за политическа необвързаност при встъпване в длъжност.
- Ограничения за заемане на партийни функции по време на мандата и две години след него.

Предложенията гарантират, че всички политически партии ще имат пропорционално представителство в ЦИК спрямо последните парламентарни избори. Това ще подобри равнопоставеността в работата на комисията и ще ограничи риска от политически злоупотреби.

Предложенията ни касаят въвеждане на изискване за удостоверяване на невъзможността на лице, което поради своето трайно увреждане не може да осъществи избирателно право в изборно помещение да бъде дадено единствено от съответният компетентен орган /ТЕЛК/НЕЛК/, който да удостовери вида на увреждането и дали последното пречи на лицето да осъществи избирателно право в изборно помещение. Редица примери могат да бъдат дадени за злоупотреби от общински кметове, които безконтролно разрешават множество подвижни избирателни кутии без реална възможност за контрол дали те обслужват действително лица с увреждания или са удобен начин за повишаване на избирателната активност в полза на определена политическа партия.

Лишено от логика е липсата на възможност за партията, направила предложение за член на комисия да не може да го заменя по собствена инициатива. Това води само до недостатъци в изборния процес и следва да се осигури възможност на партията или коалицията, предложила член на съответната комисия, да може да го замени с друг.

Въвеждането на видеонаблюдение в реално време и видеозаснемане при приемането и проверката на всеки един от протоколите в момента на предаването им от секционните избирателни комисии цели повишаване на прозрачността, откритост и отчетност на изборния процес. Осигуряването на допълнителен контрол чрез прякото проследяване в реално време на всяко едно от действията на комисииите при приемане и проверка на протоколите ще предотврати евентуални злоупотреби и манипулации и ще гарантира правилното отчитане на всеки глас.

Измененията заложи в законопроекта дават възможността за присъствие на по-голям брой застъпници и представители на политически партии и коалиции в районните или общински изборителни комисии спрямо допустимия брой в изборителните секции, което изчиства законодателния пропуск спрямо пропорционалната значимост и обхват на задачите. Районните, съответно общински изборителни комисии събират и обработват гласовете на цял многомандатен изборителен район, респ. цяла община, което представлява значително по-голям обем работа и отговорност в сравнение със секционните изборителни комисии, които преброяват гласовете на много по-малък брой изборители. Именно затова предложената промяна ще допринесе за по – ефективен контрол като намали риска от злоупотреби, манипулации и грешки и ще гарантира по-голяма точност и справедливост при отчитане на резултатите.

В настоящото предложение са заложи и изменения на разпоредбите касаещи определянето на възнагражденията на секционните изборителни комисии. Ръководните длъжности в секционните изборителни комисии изпълняват повече и по-отговорни задачи, което изисква и по-голямо натоварване и повече отработени часове. С увеличаването на тяхното заплащане се цели не само да се компенсират тези допълнителни усилия, но и да се мотивират членовете на секционните изборителни комисии да изпълняват своите задължения с по-висока ефективност и отговорност. Това ще доведе до по-добра организация и изпълнение на изборния процес, което е от съществено значение за успешното провеждане на изборите. В момента разликата между ръководните длъжности в секционните изборителни комисии и членовете е много ниска. Това демотивира хората да поемат отговорността и тежестта да бъдат ръководители в изборния ден. Причината е, че ако за членовете на комисииите всичко приключва с попълването на протокола в секцията, то за ръководствата изборния ден продължава до предаване на изборните книжа в районната изборителна комисия. Много често тази процедура е свързана с изключително дълго чакане, понякога продължаващо над 10ч. Когато добавим и това, че има секционни изборителни комисии в някои области, които се намират на повече от 1 час път от РИК, то за някои ръководства на СИК изборния ден може да продължи повече от 24ч. Това, както е известно на всички нас е нарушение на КТ и единствения начин да се компенсира този извънреден труд е да се увеличи заплащането на ръководните позиции в СИК.

През последните години бяха проведени чести избори за Народно събрание. Тази повтаряемост на този най-важен вид избори отвори редица проблеми на изборния процес, които се натрупват и като резултат влияят на честността на вота, като водят неминуемо до неговата подмяна.

Така на първо място след премахването през месец май 2021г. на тогавашното законово ограничение от максимум 35 изборни секции в държавни извън Европейския съюз се видя на практика, че тази законодателна промяна се използва лавинообразно само и единствено в една конкретна държава извън ЕС – Република Турция, където бенефициент на вота там е конкретно само една политическа партия - ДПС. Никъде другаде в никоя друга държава извън Европейския съюз не се наблюдава стремително увеличаване на броя на секции над 35, освен в Република Турция, където постепенно се стигна до 160 изборни секции. Вотът в тях е етнически и в тези секции гласуват средно по около 60 000 изборители, които освен българския паспорт наред с турския паспорт, като израз на двойното им гражданство, в болшинството си нямат никаква връзка с българската държава, а около 80% от тях дори не владеят български език. В същото време гласоподавателите с български паспорти, живущи в Република Турция подменят вота и волята на българските изборители в страната, което нарушава конституционния принцип на правовата държава. Техният брой в Турция непрекъснато се увеличава, тъй като в последните години се наблюдават между 5 000 - 6 000 заявления за българско гражданство по натурализация, подавани от турски граждани. Една голяма част от тях биват одобрявани и така гласоподавателите в Турция с двойно гражданство и получаващи български паспорти, гласуващи

с етнически вот за ДПС, постоянно се увеличават, което допълнително изкривява волята на българските граждани в страната в полза на една конкретна политическа партия.

Трябва да се отбележи и че не е редно режимът за откриване на секции в държави в Европейския съюз да е еднакъв с режима за откриване на секции в държави извън него. Турция не е част от Европейския съюз и никога няма да бъде част от него, затова там не може да действа същия принцип за липса на максимален брой секции. Проблемът с масовото контролирано гласуване в изключително големия брой изборни секции в Турция само за една партия - ДПС, подпомаган от масовото и безконтролно раздаване на българско гражданство чрез натураризация на хиляди турски граждани в последните години, вече се превръща в проблем за националната сигурност на България. Затова в държави извън Европейския съюз би следвало секции извън дипломатическите и консулските представителства да бъдат откривани само по изключение и в максимум до 20 броя секции в една държава.

На второ място, въвеждането на изборните резултати и тяхното окончателно изчисляване не трябва да се извършва от акционерни дружества като „Информационно обслужване“ АД, чиято дейност буди големи съмнения за непрозрачност и за нагласяване на резултатите от изборите при тяхното въвеждане, в полза на определени политически партии, а следва да бъде извършвано само от държавни институции или ведомства.

Съставът на Централната изборителна комисия следва да бъде по-голям брой членове и да отразява актуалното разпределение на политическите сили в действащото Народно събрание. Лишено е от всякаква логика сегашното законодателно решение, за един петгодишен мандат членовете на ЦИК да бъдат предлагани и избирани от политически сили, които нямат представителство в парламента, или съответно – съставът на ЦИК да не отразява пропорционално разпределението на състава на политическите партии и коалиции в Народното събрание. Целта на настоящата законодателна промяна е именно да се постигне това, че съставът на Централната изборителна комисия да отразява актуалните политически нагласи на обществото, обективирани в резултатите от последните парламентарни избори, като този принцип се запази и занаяпред и съставът на комисията да бъде променян пропорционално по време на нейния петгодишен мандат.

На следващо място, основание за настоящата законодателна промяна е дейността на Централната изборителна комисия в случаите, когато е била надлежно сезирана от участници в изборния процес да се произнесе с решение, но не го е сторила поради една или друга политическа (или друга) причина; а също и в случаите, когато вместо да се произнесе с надлежно решение, Комисията се впуска в други, странични процедури. Това се случи и на едни от предходните парламентарни избори, когато ЦИК бе сезирана от Възраждане, надлежно регистрирана за участие в изборите, с искане да се произнесе с решение, с което да пресече изборните измами с онлайн-заявления за откриване на изборни секции в Република Турция от името на трети лица с използването на чужди лични данни. Вместо да се произнесе с решение, ЦИК не го стори и за показване на някаква активност след обсъждане реши вместо това да гласува дали да иска достъп от своя изпълнител Информационно обслужване АД (на което дружество е възложител) до информация, до която нейните собствени членове би следвало да имат достъп, без да е необходимо ЦИК да взема нарочно решение за това. Което гласуване така и не произведе резултат, защото не беше постигнато необходимото мнозинство, досега изисквано по кодекса. Тези действия кристално ясно показват начина, по който в момента работи (или не работи) ЦИК. Затова е необходимо сериозно подобряване на дейността на Комисията.

На трето място, необходимо е да бъдат пресечени веднъж завинаги изборните измами, изразяващи се в подаване не лично, а от чуждо име на стотици и дори хиляди онлайн-заявления за откриване на изборни секции в Република Турция от един и същ IP-адрес и чрез използване на чужди лични данни. Това бива извършвано умишлено, за да бъде увеличен броят на откритите

изборни секции. Посочените лица като заявители дори не знаят, че от тяхно име са подавани онлайн-заявления, още повече, че стотици и хиляди от тези заявления биват подавани от един и същи компютър. Това се прави включително и от територията на Република България. ЦИК многократно се оправдава, че в Изборния кодекс няма ограничение за броя на подаваните електронни заявления за гласуване в чужбина от един IP-адрес, както и че няма териториално ограничение. Както ЦИК бездейства до момента, след като е била надлежно сезирана от Възраждане за този проблем, така бездейства и Прокуратурата, която също след като бе сезирана от Възраждане, се оправда със сегашното положение в Изборния кодекс, за да не образува досъдебно производство. Затова следва да бъде пресечена възможността за подобно оправдание от страна на ЦИК да промени правилата за подаване на електронни заявления, забележете, на стопанисвания именно от нея уебсайт www.cikbg.

Следващата промяна, предложена с този законопроект касае възможността за видеозаснемане на запис, което да не е публично, но да дава видимост в изборното помещение, без да бъде насочено пряко и директно към паравана или дисплея на машината за гласуване и по този начин да не се нарушава тайната на вота. То няма да бъде излъчвано на живо и няма да бъде публично разпространявано, а ще бъде приобщавано към изборните книжа и в случай на нужда може да бъде прегледано за установяване на факти и обстоятелства, както и събития, случили се в изборното помещение по време на изборния ден. Това видеозаснемане на запис следва да бъде задължително действащо във всички изборни секции по време на изборния ден. Считаме, че само цялостно видеозаснемане на запис ще възпрепятства изборни измами и действия по контролиране на вота, като:

- даване на указания на гласуващи избиратели от страна на трети лица, застанали до машината за гласуване;

- предаване на информация с лични данни на гласоподаватели или на членове на комисията, боравещи с изборния протокол, за ръчно допълване на избирателните списъци в изборния ден и респективно извършване на гласуване от името на друго лице;

- нерегламентирано допълване на съдържанието на избирателните кутии с бюлетини и/или хартиени отрязъци.

Обезпечаването на работещо видеозаснемане на запис ще е необходима предпоставка за започване на изборния ден – също така, както наличието на урна за бюлетините и хартиените разписки е необходима предпоставка за започване на изборния ден.

ВНОСИТЕЛИ:

Костадин Тодоров Костадинов

Петър Николаев Петров

Сорко Томов Павел

Борис Андринов

Александър Роскоджиев Кочев

Климент Иванов Климент

Иван Ангелов Дуванчев

Коста Георгиев Стоянов

Ангел Келенков Славев

Емил Янков Янков

ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

Към законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс

Заинтересовани групи: Всички български граждани, имащи активни изборителни права.

Въздействието върху обществото с така предложеното изпълнение и допълнение на Изборния кодекс се свързва със следните положителни последици:

1) На първо място, ще бъде създадено по-голямо доверие от обществото в Изборния процес, включително и по отношение на организирането, провеждането и отчитането на резултатите от изборите, тъй като съставът на Централната изборителна комисия, на първо място, ще бъде по-голям брой и по-трудно отделни членове ще могат да влияят на общото решение, включително и чрез саботиране на нужния кворум за вземане на решение. А предложеното пропорционално разпределение между парламентарно представените партии и коалиции на последните парламентарни избори ще отразява актуалните политически нагласи на българските граждани и те ще знаят че чрез избраното от тях техно политическото им представителство е получило свое отражение и в състава в ЦИК. Като резултат от горното ще се постигне по-голяма обективност и провеждане на избори, което да бъде прието като безпристрастно сторено от страна обществото. Ще намалее и държавните разходи за провеждане на избори в Република Турция, резултатите от които обслужват само и единствено разцепилото се ДПС.

Също така премахването на неясната роля на акционерни дружества като „Информационно обслужване“ АД при въвеждането и отчитането на изборните резултати и възлагането на тази дейност на държавни ведомства ще доведе до по-голяма прозрачност на изборния процес, както и до съкращаване на ненужни разходи за дейностите на такива акционерни дружества.

2) С драстичното намаляване на броя на изборните секции в държави извън Европейския съюз ще се препятства масовия етнически вот за разцепилото се ДПС в една конкретна държава – Турция, който изопачава волята на изборителите. Така изборния процес и резултатите от него ще са по-обективни и верни.

3) Със намаляването на изискуемия кворум за вземане на решения ще се възпрепятства вече възможността за саботиране на вземане на решения от страна на членове на ЦИК чрез неучастие в заседанията и респективно чрез неосигуряване на изискуемия до момента кворум от 2/3 от присъстващите

членове. Работата на ЦИК ще се подобри и ще бъде вземането на повече решения в кръга на нейната дейност.

4) Създаването на възможност за обжалване на непроизнасяне с решение от страна на ЦИК в случаите, когато е била сезирана с искане за произнасяне с решение, но нейните членове са бездействали в това отношение, или са предпочели да извършат други действия, които да симулират ангажираност със сезирането (както се случи с исканията от страна на Възраждане към ЦИК за произнасяне с решение, което да препятства изборните измами с откриване на секции в Република Турция чрез подаване на онлайн-заявления от името на трети лица чрез използването на чужди лични данни), ще подпомогне упражняването на контрол върху дейността на ЦИК. Ще стане възможно в тези случаи съдът да провери действията (или бездействията) на ЦИК и ако намери закононарушения, да ги посочи и да издаде задължителни указания по реда на чл.53, ал.4 към Комисията да се произнесе, като спазва закона.

5) Със създаването на ограничение на броя електронни заявления, които да бъдат подавани от един IP-адрес, както и със създаването на забрана за тяхното подаване от територията на Република България, ще се пресечат гореописаните изборни измами чрез откриване на изборни секции в Република Турция с подаване на онлайн-заявления от името на трети лица с използването на чужди лични данни, за което както ЦИК, така и държавните правоохранителни органи в лицето на Прокуратурата, бездействат, след като са били надлежно сезирани от Възраждане.

6) С въвеждането на задължително видеозаснемане на запис във всички изборни секции в страната и чужбина - по време на изборния ден, който да не е публичен и да не бъде излъчван в реално време и който да не засяга тайната на вота, тъй като няма да има пряка видимост към машината или паравана - ще се постигне една много по-голяма прозрачност на изборите, от сега постигнатата чрез видеонаблюдението на живо след края на изборния ден. Така ще се възпрепятстват много от възможностите за манипулация на вота вътре в секцията по време на изборния ден. Не по-малко важно е и обстоятелството, че чрез видеозаснемането на запис, което не е публично, впоследствие ще може много по-лесно да се ангажира и наказателната отговорност на лицата, провеждащи изборите в съответната секция, ако се установят данни за извършени престъпления. Същите видеозаписи ще служат и за защита на избирателите, че срещу тях няма да бъдат правени опити за въздействие по време на упражняване правото на вот вътре в изборната секция, или след като той е бил упражнен.

Очаквано въздействие върху заинтересованите страни

Гражданите ще имат по-голямо доверие в независимостта и прозрачността на изборния процес.

Политическите партии ще се ползват от равнопоставени условия в изборите.

Членовете на ЦИК ще имат ясно разписани задължения и отговорности.

Оценка на въздействието на предложените изменения

1. Основания на законодателната инициатива

Необходимостта от законодателна промяна е обусловена от липсата на отчетност и независимост в сегашната структура на ЦИК. Липсата на обективни критерии за професионализъм и политическа неутралност подкопава общественото доверие.

2. Заинтересовани страни

Гражданите ще получат по-прозрачен и справедлив изборен процес.

Политическите партии ще имат гарантирани равни възможности.

Членовете на ЦИК ще бъдат защитени от политически натиск.

3. Анализ на разходите и ползите

Разходи:

Административни разходи за въвеждане на нови процедури и декларации.

Разходи за адаптиране на структурата на ЦИК в съответствие с новите изисквания.

Ползи:

Повишаване на доверието в изборния процес.

Ограничаване на риска от политически влияния и манипулации.

Подобряване на ефективността и прозрачността на изборите.

4. Административна тежест и структурни промени

Няма да се изискват значителни промени в структурата на държавните органи.

Предвижда се минимална административна тежест, свързана с въвеждането на декларации и прозрачност при номинациите.

5. Въздействие върху нормативната база

Промените ще наложат допълнения в няколко члена на Изборния кодекс (чл. 46, чл. 48 и нов чл. 48а).

Няма да се налагат изменения в други закони, освен ако не се установят допълнителни препратки към Наказателния кодекс.

6. Заключение

Очаква се предложените изменения да доведат до значителни подобрения в работата на ЦИК, като гарантират прозрачност, равнопоставеност и независимост на изборния процес. Промените ще укрепят демократичните принципи и общественото доверие в институциите.

ВНОСИТЕЛИ:

Кочовин Тодоров Кочовин

Петар Николаев Петров

Сорко Ромов Павел

Георгиев Ангелина

Александр Точослов

Кимент Шопов

Никола Ангелов Димитров

Коста Георгиев Сатошков

Ангел Кименов Сребров

Емил Янисов Янисов